

Sygn. akt III AUa 1525/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Jolanta Ansion (spr.)
Sędziowie	SSO del. Beata Torbus SSA Irena Goik
Protokolant	Beata Przewoźny

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2015r. w Katowicach

sprawy z odwołania D. M. (D. M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o składki

na skutek apelacji ubezpieczonej D. M.

od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach

z dnia 16 maja 2014r. sygn. akt XI U 297/14

oddala apelację.

/-/ SSO del. B.Torbus /-/ SSA J.Ansion /-/ SSA I.Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

Sygn. akt III AUa 1525/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 18 listopada 2013r., adresowaną do D. M., Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., powołując się na przepisy art. 83 ust. 1 w związku z art. 48 ust. 1 i art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, określił wysokość należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne za okres od grudnia 2005r. do sierpnia 2013r. w kwocie 3.727,50 zł

oraz należne odsetki w kwocie 1.782,00 zł. Z uzasadnienia wynika, że wobec niespełnienia przez D. M., jako płatnika składek, ustawowego obowiązku złożenia deklaracji rozliczeniowych i opłacenia należnych składek na ubezpieczenie zdrowotne za w/w okres, na koncie płatnika na podstawie art. 48 ust. 1 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych został dokonany wymiar składek z urzędu. Organ rentowy stwierdził równocześnie, że jeżeli określone w niniejszej decyzji zobowiązanie nie zostanie uregulowane wraz z należnymi odsetkami, ZUS zobowiązany będzie, zgodnie z art. 24 ust. 2 w/w ustawy, do przymusowego ściągnięcia należności w trybie ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

W odwołaniu od decyzji ubezpieczona podniosła, że organ rentowy błędnie ustalił ją, jako płatnika składek, bowiem płatnikiem składek na jej ubezpieczenie zdrowotne jest, zgodnie z postanowieniami zapadłymi w postępowaniu rozwodowym przed Sądem Okręgowym w Katowicach, sygn. akt XVIII Rc 3232/05, Z. M., tj. jej były mąż, zobowiązany do alimentacji. Ubezpieczona wniosła o uchylenie zaskarżonej decyzji, ewentualnie o jej zmianę poprzez pomniejszenie wysokości należnych składek o uiszczone składki za okres od sierpnia do listopada 2012r. oraz o zasądzenie kosztów postępowania według norm prawem przepisanych.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od ubezpieczonej na jego rzecz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych, stwierdzając, że zarzuty podniesione w odwołaniu są bezpodstawne, w związku z prawomocną decyzją NFZ z dnia 23 maja 2013r., stwierdzającą objęcie D. M. obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu posiadania uprawnienia do świadczeń alimentacyjnych na podstawie prawomocnego wyroku od dnia 20 grudnia 2005r. do nadal.

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 16 maja 2014r. Sąd Okręgowy w Katowicach oddalił odwołanie oraz odstąpił od obciążania ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego.

Sąd I instancji ustalił, że prawomocną decyzją z dnia 23 maja 2013r. Dyrektor (...) Oddziału Wojewódzkiego Narodowego Funduszu Zdrowia w K., działając na podstawie art. 107 ust. 5 pkt 16 oraz art. 109 w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 33 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2008r. Nr 164 poz. 1027 ze zm.), po rozpatrzeniu wniosku ZUS Oddział w S., stwierdził objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym D. M. z tytułu posiadania uprawnienia do świadczeń alimentacyjnych, na podstawie prawomocnego wyroku Sądu, od dnia 20 grudnia 2005r. do nadal. W uzasadnieniu w/w decyzji stwierdzono, że zgodnie z Centralnym Wykazem Ubezpieczonych NFZ, D. M. w okresie od dnia 1 stycznia 1999r. do dnia 31 grudnia 2008r. była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego, jako członek rodziny przez małżonka Z. M., wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 listopada 2005r., sygn. akt XVIII Rc 3232/05, który stał się prawomocny od dnia 20 grudnia 2005r.; małżeństwo D. M. i Z. M. zostało rozwiązane przez rozwód, z zasądzeniem alimentów na jej rzecz, wobec czego, zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 33 w/w ustawy, D. M. podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu posiadania uprawnienia do świadczeń alimentacyjnych w okresie od dnia 20 grudnia 2005r. do nadal.

Sąd I instancji wskazał, że zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 33 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby uprawnione do świadczeń alimentacyjnych na podstawie ugody sądowej lub prawomocnego orzeczenia sądu, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, a w myśl ust. 2 tego art. ustawy, status członka rodziny osoby ubezpieczonej zwalnia

z obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego m.in. osoby wymienione w ust. 1 pkt 33. D. M. nie podlega obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu, niż uprawnienie do świadczeń alimentacyjnych i od uprawomocnienia się wyroku rozwodowego nie posiada statusu członka rodziny byłego męża Z. M.. W/w wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia

28 listopada 2005r., który stał się prawomocny w dniu 20 grudnia 2005r., rozwiązane zostało małżeństwo Z. M. i D. M. z winy Z. M. i zasądzone zostały na rzecz D. M. alimenty w kwocie 850,00 zł miesięcznie, począwszy od dnia prawomocności wyroku w miejsce alimentów ustalonych w ugodzie sądowej zawartej przed Sądem Rejonowym w Sosnowcu w sprawie IV RC 452/01, równocześnie w dniu 28 listopada 2005r. Sąd Okręgowy w Katowicach wydał postanowienie w przedmiocie zabezpieczenia powództwa, postanawiając w punkcie 1 udzielić zabezpieczenia w ten sposób, że zobowiązał Z. M. do alimentowania D. M. miesięcznie po 850,00 zł, począwszy od dnia 24 marca 2005r. -

w miejsce alimentów ustalonych ugodą z dnia 12 kwietnia 2001r., sygn. IV RC 452/01, Sądu Rejonowego w Sosnowcu - do czasu prawomocnego ukończenia postępowania o rozwód, a w punkcie 2 - w pozostałym zakresie wniosek oddalił.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, w dniu 12 marca 2009r. przed Sądem Okręgowym w Sosnowcu w sprawie o sygn. akt IV RC 40/09 o podwyższenie alimentów w/w strony zawarły ugodę, zgodnie z którą Z. M. zobowiązał się łożyć tytułem alimentów na rzecz D. M. kwotę po 950,00 zł miesięcznie, poczynając od dnia 1 marca 2009r., w miejsce alimentów orzeczonych w/w wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 listopada 2005r.

Wobec powyższego, Sąd Okręgowy stwierdził, że rozstrzygnięta prawomocną decyzją Dyrektora (...) Oddziału Wojewódzkiego NFZ kwestia objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym D. M. od dnia 20 grudnia 2005r. do nadal ma znaczenie przesądzające o jej obowiązku opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, skoro D. M., jako osoba rozwiedziona, uprawniona do alimentów od byłego męża, podlega obowiązkowo ubezpieczeniu zdrowotnemu w w/w okresie, to tym samym, uzyskuje status płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Sąd I instancji zaznaczył, że w myśl art. 67 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (...) obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego uważa się za spełniony po zgłoszeniu do ubezpieczenia zdrowotnego osoby podlegającej temu obowiązkowi, zgodnie z art. 74-76 ustawy oraz opłaceniu składki w terminie i na zasadach określonych w ustawie. Zgodnie z art. 73 pkt 16 w/w ustawy, dla osób wymienionych w art. 66 ust. 1 pkt 33 tej ustawy obowiązek ubezpieczenia zdrowotnego powstaje

z dniem, w którym świadczenie alimentacyjne staje się wymagalne, a wygasa w dniu, w którym świadczenie to przestaje być wymagalne. Równocześnie art. 76 w/w ustawy stanowi, że osoby niewymienione w art. 74 i art. 75 ustawy/, a więc także osoby uprawnione do alimentów, do ubezpieczenia zdrowotnego zgłaszają się same,

a stosownie do art. 77 ust. 1 - zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego oraz wyrejestrowanie z tego ubezpieczenia - są kierowane do ZUS. Art. 81 ust. 8 pkt 11 w/w ustawy określa natomiast podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne dla osób, o których mowa w art. 66 ust. 1 pkt 33 ustawy - jest to kwota odpowiadająca kwocie faktycznie otrzymanych alimentów, nie wyższa jednak od wysokości specjalnego zasiłku opiekuńczego przysługującego na podstawie przepisów

o świadczeniach rodzinnych. Sąd Okręgowy wskazał także na przepis art. 84 ust. 1 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej (...) stanowiący, że składkę

na ubezpieczenie zdrowotne opłaca osoba podlegająca ubezpieczeniu zdrowotnemu,

z zastrzeżeniem art. 85 i 86 tej ustawy, z którego wynika, że samodzielnie,

tj. bez pośrednictwa innego podmiotu, składkę na to ubezpieczenie odprowadza osoba uprawniona do świadczeń alimentacyjnych, pełniąca w stosunku do swoich składek funkcję płatnika (por. Komentarz do ustawy A. Sidorko).

Reasumując, Sąd I instancji stwierdził, że wprawdzie wysokość należności z tytułu składek na ubezpieczenie zdrowotne określana jest decyzją wydaną przez organ rentowy i w niniejszej sprawie taką decyzję wydał ZUS Oddział

w S. w dniu 18 listopada 2013r., ale to w postępowaniu o objęcie ubezpieczeniem zdrowotnym rozstrzyga się o statusie ubezpieczonego i jednocześnie płatnika składek na ubezpieczenie zdrowotne, a w niniejszym przypadku kwestie te są rozstrzygnięte w/w prawomocną decyzją NFZ z dnia 23 maja 2013r. Odnosząc się do treści zaskarżonej decyzji organu rentowego z dnia 18 listopada 2013r.,

Sąd Okręgowy uznał, że w świetle powyższych ustaleń i wskazanych przepisów ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, organ rentowy miał podstawy do dokonania wymiaru składek z urzędu

na ubezpieczenie zdrowotne D. M., zgodnie z powołanym art. 48

ust. 1 w zw. z art. 32 ustawy o systemie ubezpieczeń. Jak wskazuje zestawienie stanu należności na koncie D. M., znajdujące się w aktach organu rentowego, wpłacone przez ubezpieczoną składki na ubezpieczenie zdrowotne za miesiące sierpień, wrzesień, październik, listopad 2012r. są uwzględnione

w rozliczeniu sumarycznym i w związku z tym, wskazana w zaskarżonej decyzji kwota należności 3.727,50 zł za okres od grudnia 2005r. do sierpnia 2013r. uwzględnia wpłaty w/w składek.

Z wyżej przedstawionych względów, Sąd Okręgowy nie znalazł podstaw prawnych do uwzględnienia odwołania ubezpieczonej D. M.

i zmiany zaskarżonej decyzji zgodnie z jej żądaniami, wobec czego orzekł,

jak w punkcie 1 sentencji wyroku. Mając na uwadze charakter sprawy i sytuację ubezpieczonej, której źródłem utrzymania są alimenty, Sąd w punkcie 2 sentencji wyroku na podstawie art. 102 k.p.c. postanowił o odstąpieniu od obciążenia ubezpieczonej kosztami zastępstwa procesowego organu rentowego.

Apelację od wyroku wniosła ubezpieczona.

Skarżąca, kwestionując rozstrzygnięcie Sądu I instancji, wniosła o ponowne rozpoznanie sprawy. Ubezpieczona podniosła, że płatnikiem składek jest jej były mąż, co potwierdzają postanowienia Sądu Okręgowego w Katowicach.

Na rozprawie apelacyjnej w dniu 17 czerwca 2015r. pełnomocnik ubezpieczonej powołał się na treść pisma ZUS Oddział we W., w którym podano inne okresy podlegania ubezpieczeniu zdrowotnemu.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej jest bezzasadna.

Sąd Apelacyjny nie znalazł podstaw do zakwestionowania rozstrzygnięcia Sądu I instancji, który przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe i na jego podstawie wywiódł trafne wnioski.

Okoliczności sporne sprowadzały się do ustalenia, czy ubezpieczona podlega obowiązkowym ubezpieczeniom zdrowotnym z tytułu posiadania uprawnienia do świadczeń alimentacyjnych.

Zgodnie z art. 66 ust. 1 pkt 33 ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. 2015r., poz. 581 j.t.), obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego podlegają osoby uprawnione do świadczeń alimentacyjnych na podstawie ugody sądowej lub prawomocnego orzeczenia sądu, niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu. Jak wynika z ust. 2 art. 66 w/w ustawy, status członka rodziny osoby ubezpieczonej oraz status członka rodziny będącego osobą uprawnioną do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie przepisów o koordynacji zwalnia z obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu świadczeń alimentacyjnych.

Jak wynika z ustaleń faktycznych, ubezpieczona w okresie od 1 stycznia 1999r. do 31 grudnia 2008r. była zgłoszona do ubezpieczenia zdrowotnego, jako członek rodziny, przez męża Z. M., chociaż prawomocnym wyrokiem Sądu

Okręgowego w Katowicach z dnia 28 listopada 2005r., sygn. akt XVIII Rc 3232/05, małżeństwo D. M. i Z. M. zostało rozwiązane przez rozwód.

Tym samym, z chwilą uprawomocnienia się wyroku, tj. od dnia 20 grudnia 2005r. brak podstaw do zastosowania wyłączenia z obowiązku ubezpieczenia zdrowotnego w stosunku do ubezpieczonej.

W związku z podnoszonymi przez ubezpieczoną zarzutami wskazującymi, że wyrok Sądu Okręgowego z dnia 28 listopada 2005r. zawiera klauzulę wykonalności, zgodnie z którą skarżąca jest zwolniona z opłacania składek na ubezpieczenie zdrowotne, organ rentowy zwrócił się do Pełnomocnika Ochrony Informacji Niejawnych Narodowego Funduszu Zdrowia (...) Oddziału w K. o udzielenie informacji w tym przedmiocie. Pismem z dnia 23 sierpnia 2013r. Dyrektor (...) Oddziału NFZ w K. udzielił informacji, że nie jest w posiadaniu klauzuli wykonalności wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 listopada 2005r. oraz innych dokumentów, które potwierdziłyby zwolnienie ubezpieczonej z obowiązku opłacania składki na ubezpieczenie zdrowotne.

Dodatkowo wskazać należy, że ubezpieczona nie prowadziła działalności gospodarczej i nie odprowadzała składek z tego tytułu. Faktem jest, że jedno z pism ZUS Oddział w T. zawiera informację, iż ubezpieczona podlega ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej. Powyższe spowodowane zostało jednak przedłożeniem przez skarżącą druku PIT 8C, na odwrocie którego w odpowiednich rubrykach wskazano na alimenty, jako tytuł odprowadzania składek na ubezpieczenie zdrowotne.

Uwzględniając powyższe, słusznie organ rentowy, działając na zasadzie art. 48 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. 2015r., poz. 121 j.t.), dokonał wymiaru składek na ubezpieczenie zdrowotne ubezpieczonej D. M..

Z tych przyczyn, Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 k.p.c. oddalił apelację ubezpieczonej, jako bezzasadną.

/-/ SSO del. B.Torbus /-/ SSA J.Ansion /-/ SSA I.Goik

Sędzia Przewodniczący Sędzia

JR